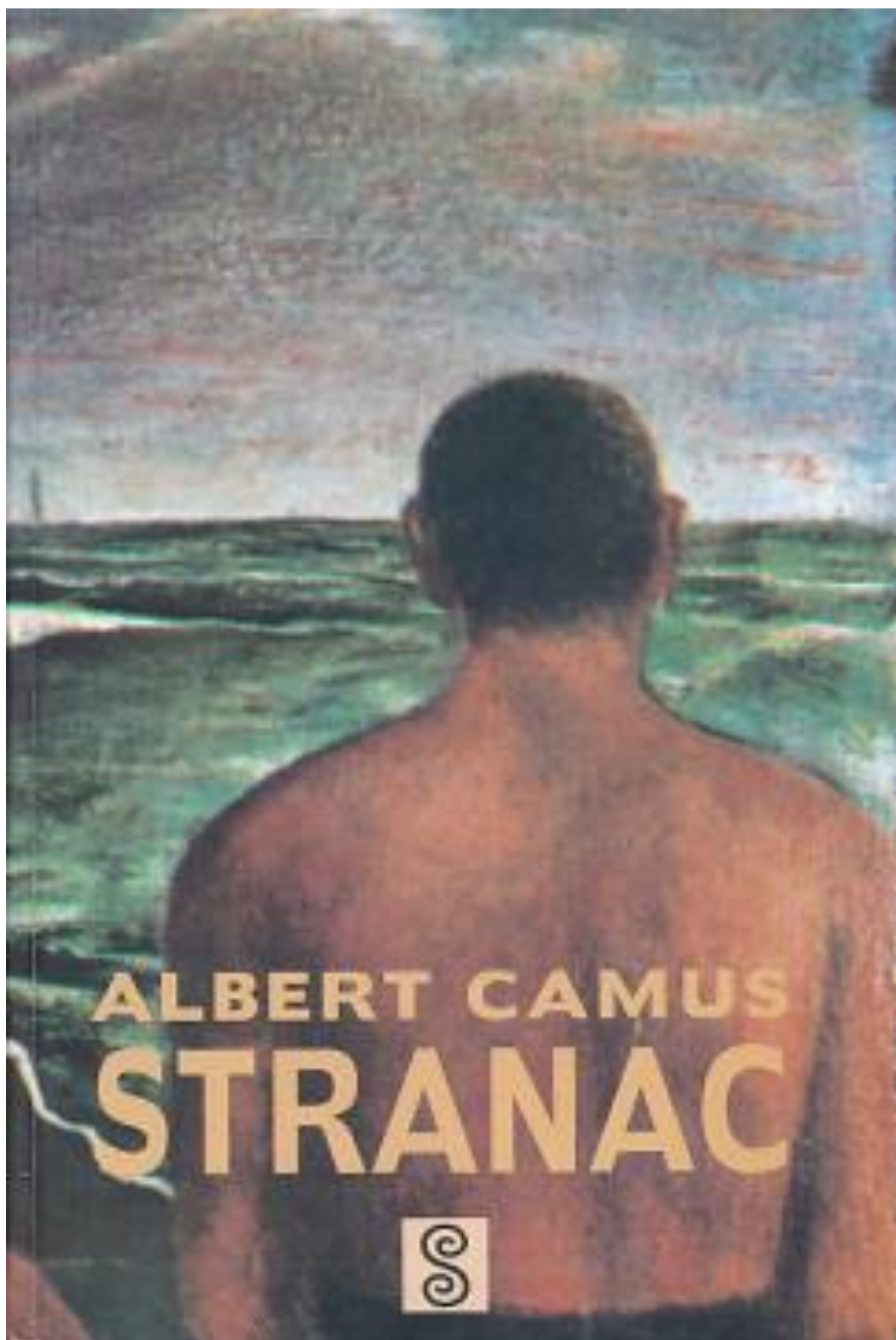

ALBERT CAMUS
STRANAC

Stranac

Albert Camus

Mjesto radnje: Alžir i okolica

Vrijeme radnje: Ljeto

Poruka djela: Roman pokazuje da ljudi često osuđuju druge zbog njihova ponašanja i osjećaja, a ne samo zbog njihovih postupaka. Meursault odbija lagati kako bi se svidio drugima i ostaje vjeran sebi do samoga kraja.

Glavni lik zove se Meursault. Jednoga dana dobije brzopjav da mu je umrla majka koja je živjela u domu za starije osobe. Nije siguran je li umrla toga dana ili dan prije. Od poslodavca uzme dva dana slobodno kako bi otišao na sprovod.

Autobusom putuje do doma za starije osobe. Kada stigne, razgovara s upraviteljem doma. Upravitelj mu kaže da je njegova majka ondje bila sretna i da je stekla prijatelje. Meursault se ne opravdava i mirno sluša što mu upravitelj govori.

Meursault odlazi u prostoriju u kojoj se nalazi majčin lijes. Vrtar ga pita želi li posljednji put vidjeti majčino lice, ali on to odbije. Zatim sjedi uz lijes tijekom noći. Pije kavu, puši cigaretu i promatra ljude koji su došli oprostiti se od njegove majke. Gotovo cijelu noć šuti.

Sljedećega jutra počinje sprovod. Meursault zajedno s ostalima prati majčin lijes do groblja. Vrijeme je vrlo vruće i sunce mu jako smeta. Posebno primijeti starca Pereza, koji je bio majčin prijatelj i kojemu je njezina smrt teško pala.

Nakon ukopa Meursault se autobusom vraća u Alžir. Razmišlja samo o tome da ode kući i dobro se naspava.

Dan nakon majčina sprovoda Meursault se probudi i shvati da je subota. Prisjeti se da je zbog sprovoda dobio nekoliko slobodnih dana od posla. Iako je umoran od putovanja i sprovoda, odluči otići na kupanje jer je vani lijepo vrijeme.

Na kupalištu slučajno susretne Mariju Cardonu, djevojku koja je nekada radila s njim u istom uredu. Zajedno plivaju, razgovaraju i zabavljaju se. Meursault osjeća da mu je ugodno s

Marijom, a i ona uživa u njegovom društvu. Pozove je da navečer zajedno odu u kino, a ona pristane.

Prije ulaska u kino Marija primijeti da Meursault nosi crnu kravatu i pita ga zašto. On joj mirno odgovori da mu je majka umrla jučer. Marija se iznenadi, ali ništa ne kaže. Nakon toga zajedno gledaju film. Tijekom filma sjede jedno pokraj drugoga, grle se i pokazuju da im je lijepo zajedno.

Poslije kina odlaze u Meursaultov stan i provedu noć zajedno. Sljedećega jutra Marija odlazi svojoj tetki, a Meursault ostaje sam u stanu.

Budući da je nedjelja, Meursault nema što raditi. Dugo ostaje u krevetu, puši cigarete i razmišlja. Ne želi otići u restoran jer ne želi razgovarati s ljudima o majčinoj smrti. Sam pripremi jednostavan ručak i ostatak dana provodi kod kuće.

Poslijepodne sjedi na balkonu i dugo promatra ljude koji prolaze ulicom. Gleda obitelji koje šeću, mlade koji odlaze u kino, navijače koji se vraćaju s nogometne utakmice i druge prolaznike. Gotovo cijelo vrijeme samo promatra što se događa oko njega i ne sudjeluje u događajima.

Kad padne večer, kupi kruh i tjesteninu, pripremi večeru i jede sam. Na kraju pomisli da je završila još jedna nedjelja, da je majka već pokopana i da će sutra ponovno otići na posao. Zaključujući da se, unatoč svemu što se dogodilo, njegov život nije promijenio.

Nakon majčina sprovoda Meursault se vraća svom uobičajenom životu i ponovno odlazi na posao. Šef ga pita kako je i koliko je godina imala njegova majka. Meursault kratko odgovori, a zatim nastavi raditi kao i obično. Za vrijeme pauze za ručak odlazi s kolegom Emmanuelom. Zajedno trče za teretnim vozilom u luci, smiju se i dobro se zabavljaju. Poslije ručka Meursault se nakratko odmori, a zatim se vrati na posao.

Kada se navečer vraća kući, na stubištu susretne svog susjeda Salamana i njegova starog psa. Salamano već godinama svaki dan šeta psa, ali se prema njemu ponaša vrlo grubo. Često ga udara, vrijeđa i viče na njega, dok se pas boji svog gospodara. Iako se neprestano svađaju, vidi se da su navikli jedan na drugoga i da već dugo žive zajedno.

Nakon toga Meursault susretne drugog susjeda, Raymonda Sintesa. Raymond ga pozove u svoj stan na večeru. Tijekom večere ispriča mu da je imao ljubavnu vezu sa ženom za koju sada

vjeruje da ga vara. Kaže da joj je davao novac i plaćao stan, ali je otkrio da ga nije voljela i da nije bila iskrena prema njemu. Zbog toga se jako naljutio i jednom ju je pretukao.

Raymond želi osvetiti toj ženi pa moli Meursaulta da mu pomogne. Objasni mu svoj plan i zamoli ga da napiše pismo kojim će je nagovoriti da mu se vrati. Kada žena ponovno dođe k njemu, Raymond želi je poniziti i izbaciti iz stana. Meursault pristane napisati pismo jer mu je svejedno i ne vidi razlog da odbije susjeda. Trudi se napisati pismo onako kako Raymond želi.

Nakon što pročita pismo, Raymond je vrlo zadovoljan. Kaže Meursaultu da su od sada prijatelji. Meursaultu nije posebno važno njihovo prijateljstvo, ali to ne govori naglas. Još neko vrijeme zajedno razgovaraju i piju vino.

Kasno navečer Meursault odlazi u svoj stan. Raymond mu prije odlaska kaže da je čuo za smrt njegove majke i dodaje da se to jednom moralo dogoditi. Meursault se s tim slaže. Kada uđe u svoj stan, sve je tiho. Iz susjednog stana čuje samo tiho cviljenje Salamanova starog psa.

Meursault tijekom tjedna mnogo radi u uredu. U slobodno vrijeme viđa se s Marijom. Jedne subote zajedno odlaze na kupanje izvan Alžira. Plivaju u moru, igraju se u vodi i provode ugodan dan zajedno. Meursault uživa u njezinu društvu, a nakon kupanja vraćaju se u njegov stan gdje zajedno provedu noć.

Sljedećega jutra Marija ostaje kod njega. Dok pripremaju ručak, Marija ga pita voli li je. Meursault joj iskreno odgovori da ne zna i da misli da je ne voli. Marija se rastuži, ali ostane s njim. Njegovi odgovori često su hladni i ravnodušni, iako se prema Mariji ponaša ljubazno.

U tom trenutku iz susjednog stana začuje se velika svađa. Raymond se posvađa sa svojom bivšom ljubavnicom. Optužuje je da ga je varala, a zatim je počne tući. Žena glasno plače i viče pa se susjedi okupe na hodniku. Dolazi policajac koji zaustavlja svađu. Udari Raymonda jer se prema njemu ponaša nepristojno i naredi mu da se kasnije javi u policijsku postaju. Meursault sve to mirno promatra i ne želi se miješati.

Kasnije toga dana Raymond dolazi k Meursaultu i priča mu što se dogodilo. Kaže da se ne kaje zbog onoga što je učinio i zamoli Meursaulta da bude njegov svjedok ako ga policija bude ispitivala. Meursault pristane jer mu je svejedno i ne vidi razlog da odbije. Nakon toga zajedno odu u kafić, popiju piće i razgovaraju. Raymond je zadovoljan što ga Meursault podržava.

Kada se vraćaju kući, susretnu starog Salamana. On je vrlo uznemiren jer mu je nestao pas s kojim je živio dugi niz godina. Iako je psa često tukao i vrijeđao, sada je očajan jer ga ne može pronaći. Meursault mu savjetuje da ode u sklonište za pse i pokuša ga pronaći. Salamano se boji da će pas zauvijek nestati i vidi se koliko mu zapravo nedostaje.

Nekoliko dana poslije Raymond nazove Meursaulta na posao. Kaže mu da ih njegov prijatelj poziva da sljedeće nedjelje dođu u njegovu kuću uz more. Poziv vrijedi i za Mariju. Raymond također kaže da ga prate Arapi, među kojima je i brat njegove bivše ljubavnice, pa zamoli Meursaulta da mu javi ako ih primijeti u blizini zgrade.

Istoga dana šef razgovara s Meursaultom i ponudi mu posao u Parizu. To bi značilo novi posao i novi život. Meursault odgovori da mu je svejedno gdje će živjeti i da nema posebnu želju preseliti se. Šef se iznenadi njegovim odgovorom jer smatra da bi većina ljudi prihvatila takvu priliku. Meursault ipak odluči ostati u Alžiru jer mu njegov sadašnji život odgovara.

Navečer se ponovno sastane s Marijom. Ona ga pita želi li se oženiti njome. Meursault joj odgovori da mu je svejedno i da će se vjenčati ako ona to želi. Kada ga ponovno pita voli li je, on iskreno kaže da misli da je ne voli. Mariju njegovi odgovori zbunjuju, ali ipak želi ostati s njim i nada se da će se jednoga dana vjenčati.

Kasnije Meursault večera u restoranu, a nakon toga razgovara sa starim Salamanom. Salamano mu priznaje da mu pas jako nedostaje i ispriča kako su godinama živjeli zajedno nakon smrti njegove žene. Kaže i da razumije zašto je Meursault svoju majku smjestio u dom za starije osobe te da vjeruje kako je volio svoju majku. Meursault mu objasni da nije imao dovoljno novca da se sam brine o njoj i da joj je u domu bilo ljepše jer je ondje imala prijatelje. Salamano se zatim vrati u svoj stan, još uvijek tužan zbog nestalog psa.

U nedjelju ujutro Meursault, Marija i Raymond zajedno odlaze na kupanje u kuću Raymondova prijatelja Massona, koja se nalazi uz more. Putuju autobusom i na putu primijete skupinu Arapa. Među njima je i brat Raymondove bivše ljubavnice. Arapi ih promatraju, ali ih ne prate. Raymond kaže da se više ne boji i da je sukob završio.

Kada stignu u Massonovu kuću, domaćini ih srdačno dočekaju. Meursault i Marija dugo plivaju u moru, sunčaju se i uživaju na plaži. Nakon kupanja svi zajedno ručaju. Meursault se osjeća opušteno i razmišlja kako bi se možda mogao oženiti Marijom.

Poslije ručka Meursault, Raymond i Masson odlaze u šetnju uz more. Na plaži ponovno susretnu dvojicu Arapa. Između Raymonda i brata njegove bivše ljubavnice izbije tučnjava. Masson se bori s drugim Arapi, dok Raymond napadne svog protivnika. Tijekom sukoba Arapin nožem ozlijedi Raymonda po ruci i ustima. Nakon toga dvojica Arapa pobjegnu, a Raymond odlazi liječniku kako bi mu previo rane.

Kada se Raymond vrati, želi ponovno pronaći Arape. Meursault krene s njim. Ponovno ih susretnu kraj malog izvora. Raymond izvadi revolver i razmišlja da ubije protivnika. Meursault ga nagovori da mu preda pištolj kako ne bi napravio nešto zbog čega bi poslije žalio. Raymond ga posluša i vrati se u kuću, a Meursault ostane sam na plaži.

Meursault sam luta po velikoj vrućini. Sunce jako prži, znoj mu ulazi u oči, teško diše i osjeća veliku nelagodu. Vraća se do izvora gdje ponovno ugleda Arapina koji sjedi sam. U početku nitko od njih ništa ne govori. Meursault se približi nekoliko koraka, a Arapin iz džepa izvuče nož. Sunčeva svjetlost odbije se od oštrice i zaslijepi Meursaulta. U tom trenutku Meursault stisne revolver i ispali prvi hitac. Nakon kratke stanke ispali još četiri metka u nepomično tijelo Arapina. Time ubije čovjeka.

Nakon ubojstva policija ga uhiti. U početku ga ispituju samo o njegovim osobnim podacima, a zatim dobiva odvjetnika. Odvjetnik ga upozorava da će na suđenju biti važno njegovo ponašanje na majčinu sprovodu. Mnogi smatraju da je bio hladan i da nije pokazivao tugu. Meursault iskreno govori da je bio umoran i da ne zna kako objasniti svoje osjećaje. Odvjetnik nije zadovoljan njegovim odgovorima jer misli da će mu to otežati obranu.

Meursault zatim razgovara sa sucem istražiteljem. Sudac ga detaljno ispituje o događajima na plaži i posebno ga zanima zašto je, nakon prvog hica, ispalio još četiri metka. Meursault ne zna dati odgovor. Sudac ga zatim pita vjeruje li u Boga. Meursault mirno odgovori da ne vjeruje. Sudac ga pokušava nagovoriti da prizna vjeru i pokaže kajanje, ali Meursault ostaje pri svome.

Istraga traje gotovo jedanaest mjeseci. Meursault više puta dolazi na ispitivanja. S vremenom razgovori postaju mirniji i kraći. Sudac i odvjetnik uglavnom raspravljaju o dokazima i iskazima svjedoka, dok Meursault samo odgovara na njihova pitanja.

Nakon uhićenja Meursault završava u zatvoru. U početku mu je teško prihvatiti da više nije slobodan. Nada se da će se nešto dogoditi i da će uskoro izaći, pa još ne shvaća ozbiljnost svoje

situacije. Najprije ga smještaju u zajedničku prostoriju s drugim zatvorenicima, a zatim u samicu. U ćeliji ima samo krevet, umivaonik i mali prozor kroz koji može vidjeti more.

Jednoga dana posjećuje ga Marija. Razgovaraju kroz dvije velike rešetke koje ih razdvajaju pa moraju glasno govoriti. Marija mu kaže da se nada kako će uskoro biti oslobođen i da će se tada vjenčati. Meursault joj odgovara kratko i mirno. Prije odlaska Marija mu pošalje poljubac. Kasnije mu piše pismo u kojem objašnjava da ga više ne može posjećivati jer mu nije supruga. Meursault tada shvati da će dugo ostati u zatvoru i da mu se život potpuno promijenio.

U prvim mjesecima najviše mu nedostaje sloboda. Često razmišlja o moru, kupanju i šetnjama. Nedostaju mu i žene te cigarete, jer u zatvoru ne smije pušiti. S vremenom se ipak privikava na novi način života. Prisjeća se majčinih riječi da se čovjek može naviknuti na sve i shvaća da je bila u pravu.

Kako bi lakše provodio vrijeme, Meursault satima u mislima prolazi kroz svoj stan i prisjeća se svakog predmeta koji se u njemu nalazio. Tako uspijeva zaokupiti misli i manje razmišljati o zatvoru. Mnogo spava, ponekad i više od šesnaest sati dnevno. Tako mu vrijeme brže prolazi.

Jednoga dana pronađe stari komadić novina u kojem je opisana neobična priča. Čovjek se nakon mnogo godina vratio kući kao bogataš kako bi iznenadio svoju obitelj. Majka i sestra ga nisu prepoznale pa su ga tijekom noći ubile kako bi mu ukrale novac. Tek poslije su saznale da su ubile vlastitog sina i brata. Meursault tu priču čita mnogo puta i razmišlja o njoj. Zaključuje da se čovjek nikada ne bi trebao igrati s takvim stvarima i dovoditi sebe u opasnost.

S vremenom Meursault gubi osjećaj za dane. Jučer i sutra više mu ne znače mnogo jer svaki dan izgleda isto. Život u zatvoru sastoji se od spavanja, jela, razmišljanja i čekanja. Kada mu ključar kaže da je već pet mjeseci u zatvoru, Meursault shvati koliko je vremena prošlo, iako mu se čini kao da je sve jedan isti dan.

Jedne večeri pogleda svoj odraz u metalnoj zdjeli i primijeti da izgleda ozbiljno i tužno. Tada shvati da već dugo razgovara sam sa sobom. Razmišlja o svom životu i zaključuje da su večeri u zatvoru najteži dio dana.

Nakon završetka istrage počinje Meursaultovo suđenje. Sudnica je puna ljudi, novinara i znatiželjnika koji žele pratiti slučaj. Meursault primjećuje da ga svi promatraju kao da nije

običan čovjek, nego samo optuženik o kojem svi žele nešto saznati. Osjeća se kao stranac među ljudima koji odlučuju o njegovoj sudbini.

Prije početka rasprave njegov odvjetnik savjetuje mu da kratko odgovara na pitanja i da ništa ne govori više nego što je potrebno. Meursault ga posluša. Tijekom ispitivanja predsjednik suda ponovno ga pita o njegovu životu, o ubojstvu i o tome zašto je svoju majku smjestio u dom za starije osobe. Meursault mirno objašnjava da nije imao dovoljno novca da se sam brine o njoj te da se majka naviknula na život u domu.

Javni tužitelj pokušava dokazati da Meursault nije slučajno ubio Arapina. Posebno ga zanima zašto se nakon prve svađe ponovno vratio na plažu i zašto je sa sobom imao revolver. Meursault odgovara da nije imao plan nikoga ubiti i da se sve dogodilo slučajno. Ipak, njegove riječi ne uvjeravaju tužitelja.

Tijekom suđenja saslušavaju se brojni svjedoci. Prvi govori upravitelj doma za starije osobe u kojem je živjela Meursaultova majka. On kaže da je Meursault na sprovodu bio vrlo miran, da nije plakao, da nije želio posljednji put vidjeti majku te da je odmah nakon pokopa otišao. Te riječi ostavljaju snažan dojam na porotu.

Nakon njega svjedoči vratar doma. I on potvrđuje da je Meursault na dan sprovoda pušio cigarete i pio kavu. Iako priznaje da je i sam pušio zajedno s njim, javni tužitelj tvrdi da sin nije smio tako postupati nakon majčine smrti. Meursault osjeća da ga svi zbog toga osuđuju više nego zbog samog ubojstva.

Thomas Perez, majčin prijatelj, govori da je bio previše tužan da bi primijetio kako se Meursault ponašao tijekom sprovoda. Ne može potvrditi da je Meursault plakao, ali ne može ni reći da nije. Njegovo svjedočenje ne mijenja tijek suđenja.

Zatim svjedoči Celeste, vlasnik restorana u kojem je Meursault često jeo. On govori da je Meursault pošten i dobar čovjek te da je ubojstvo velika nesreća. Pokušava pomoći prijatelju, ali njegove riječi nemaju velik utjecaj na sud. Meursault prvi put osjeti zahvalnost prema nekome i poželi zagrliti Celestea zbog njegove iskrene podrške.

Nakon njega dolazi Marija. Ona potvrđuje da su se dan nakon majčina sprovoda zajedno kupali, išli u kino i proveli noć zajedno. Javni tužitelj to iskoristi kako bi pokazao da Meursault nije žalovao za majkom. Kaže porotnicima da je čovjek koji se odmah nakon majčine smrti zabavljao i smijao se u kinu sposoban i za ubojstvo. Marija počne plakati i pokušava objasniti da Meursault nije loš čovjek, ali joj sud ne pridaje veliku važnost.

Masson i Salamano također pokušavaju govoriti u Meursaultovu korist. Masson kaže da je pošten čovjek, a Salamano objašnjava da je Meursault volio svoju majku i da ju je smjestio u dom jer nije imao drugog izbora. Međutim, njihove riječi ne uspijevaju promijeniti mišljenje suda.

Posljednji svjedoči Raymond. Objašnjava da Meursault nije imao nikakav razlog ubiti Arapina i da se slučajno našao usred njegova sukoba. Javni tužitelj ipak tvrdi da je Meursault od početka pomagao Raymond, napisao pismo njegovoj ljubavnici i podržavao ga u svemu. Zbog toga pokušava dokazati da je Meursault bio dio cijelog sukoba od samog početka.

Na kraju rasprave javni tužitelj iznosi završni govor. Kaže da Meursault nije samo ubojica nego i čovjek bez osjećaja koji je hladno pokopao vlastitu majku. Tvrdi da su njegovo ponašanje na sprovodu i ubojstvo povezani te da pokazuju njegov karakter. Meursaultov odvjetnik pokušava objasniti da se čovjeku sudi zbog ubojstva, a ne zbog načina na koji je žalovao za majkom, ali njegove riječi ne ostavljaju velik dojam. Meursault tada shvaća da će presuda vjerojatno biti protiv njega. Dok ga vraćaju u zatvor, razmišlja o poznatim zvukovima grada i prisjeća se vremena kada je živio slobodno i bio zadovoljan svojim jednostavnim životom.

Nakon završetka suđenja Meursault sluša završne govore javnog tužitelja i svog odvjetnika. Ima osjećaj da svi govore o njemu, ali nitko ga zapravo ne pita što on misli. Čini mu se kao da drugi odlučuju o njegovu životu bez njegova sudjelovanja. Nekoliko puta poželi nešto reći, ali se sjeti odvjetnikova savjeta da šuti.

Javni tužitelj ponovno govori da je Meursault namjerno ubio Arapina. Podsjeća porotu na sve što se događalo nakon smrti njegove majke – odlazak na kupanje s Marijom, odlazak u kino i prijateljstvo s Raymond. Tvrdi da je sve to dokaz da je Meursault hladan čovjek bez osjećaja. Posebno naglašava da tijekom cijelog postupka nije pokazao kajanje zbog ubojstva.

Zatim javni tužitelj govori da Meursault nema ni savjest ni suosjećanje prema drugim ljudima. Smatra da je opasan za društvo jer ne poštuje njegove vrijednosti. Na kraju zatraži od porote da ga osudi na smrtnu kaznu. Meursault sluša njegove riječi i razmišlja kako ga ljudi osuđuju više zbog njegova ponašanja nego zbog samog zločina.

Kada ga predsjednik suda pita želi li nešto reći, Meursault odgovori da nije imao namjeru ubiti Arapina. Na pitanje zašto je došlo do ubojstva kaže da je sve bilo zbog sunca. Ljudi u sudnici nasmiju se tom odgovoru, a Meursault shvati da ga nitko ne razumije.

Nakon toga govori njegov odvjetnik. Pokušava pokazati da je Meursault pošten čovjek koji je radio svoj posao, brinuo se o majci koliko je mogao i da se tragedija dogodila zbog nesretnog spleta okolnosti. Traži od porote da uzme u obzir olakotne okolnosti i da ne izrekne najtežu kaznu. Meursault ga sluša, ali osjeća da njegove riječi neće promijeniti ishod suđenja.

Nakon dužeg čekanja porota se vraća u sudnicu. Predsjednik suda objavljuje presudu. Meursault je proglašen krivim za ubojstvo s predumišljajem i osuđen je na smrt odsijecanjem glave na javnom mjestu. Kada čuje presudu, ostaje miran i gotovo bez osjećaja. Odvode ga natrag u zatvor.

U zatvoru mnogo razmišlja o smrti. Pokušava pronaći način da pobjegne ili da mu se odobri pomilovanje, ali zna da su izgledi vrlo mali. Svake noći čeka zoru jer misli da bi upravo tada mogli doći po njega. Strah ga ne napušta, ali s vremenom prihvaća da nitko ne može izbjeći smrt i da će jednog dana svi ljudi umrijeti.

Često razmišlja o tome koliko je smrt sigurna i neizbježna. Zaključuje da nije važno umire li čovjek mlad ili star, jer je kraj za sve isti. Ta mu misao donosi određeni mir. Više ne razmišlja toliko o budućnosti jer zna da je ne može promijeniti.

Jednoga dana ponovno ga posjeti svećenik. Pokušava ga nagovoriti da povjeruje u Boga, pokaje se i pronađe utjehu u vjeri. Meursault mu više puta govori da ne vjeruje u Boga i da ne želi razgovarati o vjeri. Svećenik ipak nastavlja uvjeravati ga da još nije kasno za obraćenje.

Na kraju Meursault izgubi strpljenje. Prvi put u cijelom romanu pokazuje snažne osjećaje. Počne vikati na svećenika i govori mu da nitko ne može biti siguran u svoj život ni u svoju sudbinu. Kaže da su svi ljudi jednaki jer će svi jednoga dana umrijeti. Odbacuje vjeru, nadu i pomisao da njegov život ima neko posebno značenje.

Nakon što svećenik ode, Meursault se postupno smiri. Tijekom noći razmišlja o svojoj majci i napokon shvaća zašto je pred kraj života pronašla sreću u domu za starije osobe i zašto je prihvatila život onakav kakav jest. Shvaća da je i ona, poput njega, prihvatila neizbježnost smrti.

Na samom kraju romana Meursault osjeća mir kakav dugo nije osjećao. Prihvaća svijet onakav kakav jest i više se ne boji smrti. Smatra da je bio sretan i da je još uvijek sretan jer je živio iskreno, bez pretvaranja. Želi samo da na dan njegova smaknuća bude mnogo ljudi koji će ga dočekati povicima mržnje, jer će tada njegov život biti završen onako kako je i živio – bez laži i bez skrivanja svojih osjećaja.

TUMAČ RIJEČI

Riječ	Jednostavno objašnjenje
brzjav	kratka poruka koja se nekada slala preko pošte
sprovod	ispraćaj osobe koja je umrla
lijes	drveni sanduk u koji se stavlja osoba koja je umrla
ukop	pokapanje osobe koja je umrla
groblje	mjesto gdje se pokapaju umrli
upravitelj	osoba koja vodi neku ustanovu
vratar	osoba koja radi na ulazu u zgradu
teretno vozilo	vozilo koje prevozi robu
luka	mjesto gdje pristaju brodovi
ljubavnica	žena s kojom muškarac ima ljubavnu vezu, ali nije njegova supruga
poniziti	učiniti da se netko osjeća loše ili posramljeno
svjedok	osoba koja je nešto vidjela ili zna što se dogodilo
sklonište za pse	mjesto gdje se zbrinjavaju izgubljeni ili napušteni psi
revolver	pištolj
odvjetnik	osoba koja na sudu brani optuženika
sudac	osoba koja vodi suđenje i donosi odluke na sudu
sudac istražitelj	sudac koji istražuje slučaj prije suđenja
istraga	prikupljanje dokaza o događaju
zatvorenik	osoba koja je u zatvoru
samica	mala zatvorska ćelija u kojoj je zatvorenik sam
ćelija	soba u zatvoru
optuženik	osoba kojoj se sudi zbog kaznenog djela
sudnica	prostorija u kojoj se održava suđenje
javni tužitelj	osoba koja na sudu pokušava dokazati da je optuženik kriv
porota	skupina građana koja sudjeluje u donošenju presude
presuda	odluka suda
olakotne okolnosti	činjenice zbog kojih sud može izreći blažu kaznu
predumišljaj	odluka da se nešto učini unaprijed, prije nego što se to dogodi
smrtna kazna	kazna kojom se osuđeniku oduzima život
pomilovanje	odluka kojom se osuđeniku smanji ili oprosti kazna
svećenik	osoba koja vodi vjerske obrede
pokajanje	priznanje da je netko učinio nešto loše i da mu je zbog toga žao
ravnodušan	osoba koja ne pokazuje osjećaje ili joj je svejedno
neizbježno	nešto što se ne može spriječiti
sudbina	ono što će se nekome dogoditi u životu